

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Quia non sunt lata ex privilegio B. Petri. Phrasis illa petita est è Leone I. Explicatur ex Hincmaro. Iudicium illud ferri dicitur ex privilegio B. Petri quod fertur ex illius æquitate. Itaque ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

uatorum appellationes admittentur. Hæc rescripta à canonibus aliena ministris tribuit, non Pontifici. Transalpini privilegia exactius servanda, quia longè absumt ab urbe Roma. Id paci Ecclesie congruit. Iudicia legibus & canonibus contraria, nulla esse docet.

V. Eo seculo persuasum erat iudicia Patriarcharum contra canones lata, nullius esse momenti, è dispensatione Zacharie & Metrophanis in Oltava Synodo. Earegula perita è Concilio Ephesino.

VI. Quod intelligendum est, si contra manifestam juris formam expressum pronuntietur. Non privatis, sed Ecclesie Gallicane vel Principi licuit eo casu suspendere executionem rescriptorum.

I. CETERUM, ut fieri solet in his contentioneibus quæ de jurisdictione oriuntur, supremæ illius auctoritatis apostolicæ pondere sæpius premebantur Episcopi Gallicani; adeo ut si se aciores vindicantes antiquorum canonum præstarent, & rerum à Romana curia decretarum executioni intercederent, frequentibus excommunicationum minis urgerentur. Quod Hincmaro accidit; qui cum peritia Iuris canonici censeretur, & ordinationis tempore ceteris Metropolitanis potior esset, rerum in Gallicanis Synodis constitutarum adversus Romanam rescripta invidiam in se unum convertit; ideoque à Nicolao I. comminatione excommunicationum oburgatus est. *Mihi verò*, inquit in epistola ad Nicolaum, *neceffe erit me taliter gerere ne totiens auctoritatis vestre epistolas excommunicationes intendant & oburgationes (quas raro & magna necessitate fiendas in apostolicorum virorum literis legimus) ferentes de reliquo accipiam, sicut istis temporibus peccatis meis merentibus frequenter accipi. Quod si sanctitati vestre placuerit, non vobis opus agere in postmodum erit, donec apostolica vestra jussio me inobedientem in aliquo contra regulas sacras per contemptum, quod absit, invenit. Non potuit modestius Nicolaum monere, excommunicationi non esse locum, nisi cum per contemptum canones violantur.*

II. Quare Episcopi Gallicani, ut se ab excommunicationibus tutos præstarent, Reges custodiæ canonum & Clericorum à Christo præfectos interpellabant, ut auctoritate sua novorum decretorum executionem impedirent, à qua ipsi Episcopi interim abstinebant. Susceptum à Regibus canonum patrocinium ex illis epistolis probari potest quas Carolus Calvus ad Hadrianum II. Pontificem & Ioannem VIII. dedit. In illa, de Episcopi dejecti appellatione, in hæc, de Presbyteris damnatis agitur; & in utraque de vindicandis canonibus acriter disceptatur; quamvis in prima Carolus etiam causam suam ageret. Hincmarus Laudunensis Episcopus trium synodorum Gallie iudicio depositus, & post damnationem auctoritate

Principis custodiæ traditus, quòd contra quietem publicam quædam moliretur, Romanum Pontificem appellavit. Certum quidem erat apostolicæ sedis auctoritate iudicium renovari potuisse juxta canones Sardicenses, de quo nulla erat controversia apud Episcopos Gallicanos. Sed visum fuit Hadriano II. Romæ iudicium illud agendum, & non in provincia; contra quàm & Sardicensi canone & decretis Pontificum cautum esset. Itaque literis ad Carolum Regem datis jubet Hincmarum Laudunensem *regia fretum potentia ad limina sanctorum Romam mitti, quòd accusator idoneus se conferret; ut præsentem Pontifice, & totius Romane sedis synodali collegio, causa discuteretur.* Agerrimè tulit Princeps se præceptis & iussionibus à Pontifice urgeri, qua de re dicitur cap. XII. Sed ad quæstionem præsentem quod attinet; cum Carolus multis docuisset alienum esse à canonibus & legibus ut damnatus Episcopus Romæ iudicandus sistatur, sed in provincia retractandum esse iudicium, subiungit hæc verba: *Quia, ut sanctus Hilarus Papa dicit, non minus in sanctorum traditionum delinquitur sanctiones, quàm in injuriam ipsius Domini proflitur.*

III. Eleganti autem locutione utitur Carolus, ut doceat apostolicæ sedis iudicia, quæ per obreptionem canones infringunt, non esse servanda; quia, ut inquit ille, ex privilegio beati Petri lata non sunt. Genus illud loquendi hautum est è Leone I. cujus hæc sunt verba: *Dicitur à Domino, beatissimo Petro, Tibi dabo claves regni caelorum, & quæcunque solveris super terram, erunt soluta & in caelis. Transiit quidem etiam in alios apostolos vis istius potestatis, & ad omnes Ecclesie principes decreti huius constitutio commearit: sed non frustra uni commendatur, quod omnibus intimatur. Petro enim ideo hoc singulariter creditur, quia cunctis Ecclesie rectoribus Petri forma præponitur. Manet ergo Petri privilegium, ubi ex ipsius æquitate feritur iudicium.* Hunc locum ita edisserit Hincmarus Remensis, qui epistolæ est auctor, ut pateat ea iudicia, quæ canonica æquitate non nituntur, nullius esse momenti, utpote quæ privilegio Petri destituta sunt; cujus privilegij perpetuò debet esse indivulsa comes, beati Petri sinceritas & æquitas. *Qua sententia constat, inquit Hincmarus sub nomine Caroli, quia non manet Petri privilegium ubi ex ipsius æquitate non feritur iudicium. Cum enim ubicunque dicitur, sicuti nullus locus, ita nemo rector Ecclesie, ex Petri æquitate iudicium ferens excipitur, vel contra illius æquitatem iudicium proferens commendatur. Et quia ubicunque sine ulla exceptione non manet Petri privilegium, ubi ex ipsius æquitate*

Epistola Caroli Calvi ad Hadrianum II. inter epistolæ Hincmari editæ, Parisi.

Leo I. serm. 1. Anniæ.

In eadem epistola Caroli: Ergo iudice & iudicate privilegio magno Petri iuxta æquitatis ejus iudicium que subinde & iudicanda sunt; ac, ut dicitur ejus Cræpasalus, vituperare ministerium vestrum. Quia & nos seculum regimus ministerium nos.

Apud Hadrianum II. p. 111. serm. 1.

strum; quantum ex nobis est, cupimus serbare quod scriptum est. Filij obedite parentibus vestris in Domino, videlicet quod facitis iustum vel iudicatum à Dno. vs.

non fertur iudicium, obaudiemus iustum, vel recipiemus iudicium, quod non ex Petri aequitate fuerit prolatum, ac per hoc ipsum privilegio fuerit destitutum? Vnde illustratur locus Synodi Tricassinæ habitæ à Ioanne VIII. anno DCCCLXXVII. qui latam Romæ adversus Lambertum excommunicationem synodi illius consensione firmari voluit. Hincmarus enim omnium primus se damnare dixit eos omnes quos apostolica sedes per beatum & dominum nostrum Papam privilegio beati Petri damnaret, & quod in omnibus secundum scripturarum tramisem, sacrorumque canonum decreta, sedes Romana tenet, per omnia & in omnibus prosequi & tenere. Eodem loquendi genere usi sunt Episcopi Gallicani, cum scripto responderent petitioni Ioannis, de eadem Lamberti excommunicatione, scilicet illius iudicio se hære, quod tulerat privilegio B. Petri & sedis apostolicæ, iuxta sacros canones spiritu Dei conditos & totius mundi reverentia consecratos, & secundum eiusdem Romane sedis Pontificum decreta. Eodem sensu dicitur in Synodo Ticinensi, quæ recepta est in Synodo Pontigonensi, illa omnia à cunctis fuscipi debere summa veneratione quæ Ioannes VIII. decreverit secundum sacrum ministerium suum auctoritate apostolica.

Concil. Pontigon.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

Hæc loquendi forma perseverabat adhuc sub pontificatu Paschalis secundi; ut testatur Hugo Abbas Flaviniacensis, illorum temporum scriptor. Is enim loquens de Episcopo Eduensi, qui apud Paschalem accusatus erat de simonia, & in Concilio Valentino, cui Iohannes & Benedictus Cardinales præfuerant, sententiam damnationis acceperat, ait Paschalem, cum ab Episcopo Matiscenensi rogaretur ut elementer ageret cum Eduensi, noluisse postulata ejus admittere, sed mandata ad Cardinales dedisse ut causam illam rectè & ordine judicarent, apud se ratum fore iudicium æquitate Petri latum. Hæc sunt enim ipsamet Hugonis Flaviniacensis verba.

Epistola Caroli Calvini ad Ioannem VIII. inter epistolas Hincmarum,

IV. Altera epistola, qua de iudiciis contra canonicum tenorem Romæ latis apud Ioannem VIII. Carolus Calvus conquestus est, aperte ostendit summum ab Episcopis Gallicanis Principem ut liberius ex ejus persona querelas suas promovere possent, & eorum quæ contra regulas gerebantur restitutionem impetrare. Presbyteri damnati, & poenitentia addicti, ob varias causas, sed præcipue ob exterarum & subintroductarum mulierum consortium, Romam inconsultis Metropolitanis adibant; & inde literas reportabant, quæ iudiciis Episcoporum refragabantur, eoque, aut eorum Vi-

carios, Romam evocabant, ut iis presentibus de crimine Presbyteri accusati disceptaretur. Has epistolas non iussione apostolica, sed ut assoler etiam in republica, propter multiplicia reclamatorum negotia, quorumcunque ministrorum quasi pia miseratione factas, & nos (inquit Carolus) & illius regionis putant Episcopi. Itaque ut hanc disciplinæ labem ab Ecclesia Gallicana amoliretur, ordinem, qui ab antiquis temporibus in appellationibus Episcoporum & Presbyterorum dijudicandis constanter retentus fuerat, copiose edidit; scilicet Episcoporum intra provinciam auctoritate sedis apostolicæ iudicium renovari posse; sed Presbyterorum appellationes à synodo provincie ad sedem apostolicam nunquam admittas, contra præscripta Nicænæ Synodi, Antiochenæ, & Carthaginensis, quarum verba recitat. Deinde infert aliam esse causam eorum Episcoporum qui ad Synodum Romanam convenire solent, & qui in remotis ab urbe Roma regionibus commorantur. Transalpinis, inquit, & alijs qui in similiter longinquis regionibus commorantur, apostolica sedes, & sacrorum canonum promulgatores, loquente in eis sancto Spiritu, que sunt unicuique provincie possibilia, & auctoritati convenientia, atque paci Ecclesie congruentia, tenenda & exequenda discretissime præfixerunt. Ecclesiastica verò privilegia Ecclesiis servanda esse probat ex Gregorio. Tandem graviter concludit, prolatis Imperatorum & Pontificum conceptis verbis, quæ legum & canonum observationem commendant: Hæc igitur servemus nostris temporibus tanto gratius, quanto & Ecclesia & Imperio erit capacius; & servando quæ legaliter ac regulariter gesta sunt, rata esse faciamus quæ legaliter ac regulariter gesserimus. Non potuit cautius & honorificentius canonum executionem à Pontifice exigere quam nullitate iudiciorum quæ illis contraria essent proposita, & paci ecclesiasticæ periculo indicato, eodemque jure in iudiciis secularibus constituto.

V. Sanè dubitandum non est quin eo seculo persuasum esset omnia iudicia, quæ canonibus contraria essent, nullius esse momenti. Quod apertissime colligitur ex exceptione Zachariæ Chalcedonenis Episcopi & Metrophanis Smyrnæ in Octava Synodo. Zacharias tuendam susceperat Photij causam, adversus iudicia Nicolai, & ceterorum Patriarcharum, qui Photium damnaverant: quorum iudiciorum auctoritatem ex eo elevat, quod canonibus adversarentur. Canones, inquit, supra Patriarchas etiam sunt. Quando ergo hi in canones peccant, eos non sequimur; si ex canonum præscripto facti sunt,